Redacțiunea, Administrațiunea, și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.

INSERATE se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele Birourĭ de anuncĭurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*

Prețul inserțiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. și 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.

Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care di.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe treĭ lunĭ 3 fl.
N-riĭ de Dumineca 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-riĭ de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din [illegible] și din afară și la dd. colectorĭ.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: [illegible] un an 10 fl., pe șése lunĭ [illegible] fl., pe treĭ lunĭ 2 fl. [illegible] cr. Cu dusul în casa: Pe un an [illegible] fl., pe 6 lunĭ [illegible], pe treĭ lunĭ [illegible] fl. Un esemplar [illegible] cr. v. a. [illegible] 15 banĭ. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 274. **Brașov, Vinerĭ 13 (25) Decemvre** **1896.**

Hârtia e răbduriă.

Orĭ-ce om, care se scie vinovat de vre-un pĕcat mai mare, are înclinarea din fire de-a căuta sĕ se liniștéscă pe sine prin aceea, că se folosesce de orĭ-ce prilegiu în conversațiă spre a lua în apĕrare și a micșora rĕspunderea altora, carĭ au comis un asemenea pĕcat. Este va sĕ dică tendința firéscă a omuluĭ de-a voi sĕ se persuadeze pe sine însu-șĭ, că fapta sa nu a fost așa de rea și că, prin urmare, nicĭ nu va puté avé urmărĭ rele pentru el.

Intr'o asemenea stare psihologică se află și contrariĭ noștri maghiarĭ orĭ de câte-orĭ le vine în minte gróznicul pĕcat, ce l'au comis și-l comit față cu naționalitățile nemaghiare. Ei vĕd și simt nedreptatea strigătóre la cer, ce li-se face naționalităților și pentru care ei pórtă rĕspunderea, dér își dic, că totușĭ în fond ea se preface în mare generositate din parte-le, décă se va avé în vedere, că în alte țĕrĭ, cum este Germania și Rusia, popóre ca Polonii și Germanii din provinciile baltice nu se bucură nicĭ măcar de-o „lege de naționalitate“, cu care „se pot fălì“ Românii, Slovacii, Sêrbii, Sașii etc, și că în state mai micĭ, cum este România, micele colonii străine de-acolo, ca de pildă Ciangăii, nu se bucură de nicĭ un drept propriu național.

Nu se gândesc însĕ Ungurii, când se asémĕnă cu statele marĭ, la proverbul latinesc: *quod licet Jovi, non licet bovi,* nicĭ la faptul, că o nedreptate nu póte fi mai puțin condamnabilă décă o comite unul mai bogat orĭ mai puternic, precum și că nu se póte preface în binefacere décă o comite unul mai nevoiaș.

Nu se gândesc șoviniștiĭ înfumurațĭ ungurĭ, că décă ei ne asemĕnă pe noi, miliónele de Românĭ, Slovacĭ etc., cu câte-va decĭ de mii de Ciangăi emigrațĭ în România, comit aceeașĭ nerodiă și necuviință, de care se fac culpabilĭ, când vor sĕ se pună alăturĭ cu națiunĭ și state ca Germania și Rusia.

Slăbiciunea cea mai mare a omuluĭ este, că nicĭdecum nu vré sĕ eserciteze virtutea, de-a căuta sĕ se cunóscă mai întâiŭ pe sine însușĭ. Și, de sigur, că nu Maghiarii vor fi între aceia, carĭ totușĭ se mai nisuesc în acéstă direcțiă, ca sĕ pótă corĕspunde marilor probleme ale culturei.

Décă Maghiarii n'ar fi atât de mult îmbĕtațĭ de orgoliul și de fanatismul lor național, póte ar vedé și ar recunósce, că ei astădĭ jócă pe marea putere numai din grația Austriei și a aliatuluĭ ei german, și că în fond fără o trainică înțelegere și alianță cu popórele, ce-i încungiură, nu se va alege nicĭ-odată nimic din tóte visurile lor, căcĭ vor lucra tot numai pentru alțiĭ, pentru viitórea Palestină și în favórea germanismuluĭ.

Dér ce sĕ le facĭ, décă au ochĭ și nu vĕd, au urechĭ și nu aud. Cel puțin noi, carĭ constrînșĭ suntem sĕ purtăm o luptă grea în apĕrarea esistențeĭ nóstre naționale, ce ni-o atacă ei cu atâta ușurătate, sĕ scim ce sĕ credem de ei, când îi vedem resolvând cestiunea naționalităților și făcĕnd legătură de pace și de frăția între popórele acesteĭ țĕrĭ, pe hârtiă și cu gura mare.

Hârtia e fórte răbduriă și așa a putut suporta și fariseismul tinerimeĭ maghiare pe apelul, ce l'a adresat tinerimeĭ nemaghiare, și închipuirea și îngâmfarea spirituluĭ mărginit, ce-l desfășură un óre care deputat, Andreiŭ Dozsa, într'o broșură, ce a scos'o dilele acestea asupra cestiuneĭ naționalităților.

Acéstă broșură, care nu este decât constatarea teribileĭ bóle naționale, a ideilor fixe grandomane, ce au cuprins pe toțĭ șoviniștii, ni-a dat impulsul la contemplările de mai sus.

Ceea ce ne spune Dozsa sunt deja lucrurĭ vechĭ și decĭ nu merită a fi serios discutate decât cel mult scurt înregistrate și puse la rĕboș.

Pasivitatea oposițieĭ maghiare. Incet-încet vor ajunge, cum se vede, și oposiționalii ungurĭ de tótă pănura în urmele pasiviștilor mult prigonițĭ și urgisițĭ din Ardeal.

Alaltăerĭ s'au amênat ședințele Camereĭ ungare până la anul nou, când se va începe desbaterea budgetară. „Aceia — dice organul apponyist „Bud. Tagbl.“ — sunt în mare rătăcire, carĭ cred, că oposiția vrea sĕ între în desbaterea budgetară cu intențiunea de-a face obstrucțiune. Deja ultimele desbaterĭ parlamentare au dovedit, că oposițiunea numai acel gând nu-l are, de-a împedeca activitatea genialuluĭ cabinet-Banffy, ba lumea „liberală“ a vĕdut chiar cu mirare, cum contele Apponyi a luat'o la fugă din'aintea elocuențeĭ fișpanuluĭ dela Bistrița. Camera unguréscă sĕ se sature pe deplin de spiritul aceluĭ regim liberal, căruia are sĕ-i mulțuméscă esistența ei și oposițiunea se va mărgini a vorbi numai acolo și atuncĭ, când va găsi, că este neaperat de lipsă“.

...„Oposițiunea așa-déră — continuă „Bud. Tagbl.“ — nu are nicĭ-decum tendența de-a opri mersul desbaterilor parlamentare prin „discursurĭ superflue“ și décă ar fi fost posibil, ba póte chiar la loc, de-a zădărnici votarea legeĭ de indemnitate și legeĭ recruților, acum acéstă tactică parlamentară nu mai e de lipsă. Cabinetul Banffy desigur nu va puté resista ataculuĭ uneĭ oposițiunĭ unite în scopurile ei intrasigente, dér el nu póte esista și décă de altă parte va fi ignorat de oposițiă. Intenția hotărîtă a oposițieĭ este: A lăsa, ca acest ministeriu sĕ se prăbușéscă prin propria sa slăbiciune și ticăloșiă...“

Investitura Metropolituluĭ-Primat.

„Monitorul oficial“ de Marțĭ publică vorbirea cea rostit'o M. Sa Regele Carol la adresa Metropolituluĭ-Primat după cetirea diplomeĭ de numire. Étă-o:

Vorbirea Regeluĭ Carol.

„Cu sufletul mișcat de bucuriă „am încredințat Inalt Prea Sânțieĭ „Tale cârja archiepiscopală, ca un „semn vĕdit al înalteĭ trepte de Me„tropolit al Ungro-Vlahieĭ, Exarch „al Plaiurilor și primat al Românieĭ, „la care aĭ fost din nou ridicat prin „glasul Mareĭ adunărĭ, pentru feri„cirea Sânteĭ Bisericĭ autocefale or„todoxe române.

„Țéra întrégă cu Regele în „frunte, salută cu dragoste și res„pect reîntórcerea Inalt Prea Sân„țieĭ Tale la acest Scaun Metropo„litan, pe care 'l aĭ împodobit prin „cuviosia Ta și prin tóte însușirile „însuflețite de blândețe și de mo„destie.

„In fața împrejurărilor grele „prin carĭ Biserica a trecut, Inalt „Prea Sânția Ta aĭ părăsit odihna „și liniștea sufletéscă ce aĭ căutat „departe de lumea sgomotósă, spre „a rĕspunde la obștésca dorință a „bine-credincioșilor de a revedea în „mijlocul lor pe vrednicul Metropo„lit care, în lunga și bine-cuvĕntata „sa pastoriă, a lăsat în turmele Sale „neuitate amintirĭ de dragoste și „venerațiune.

„Pronia cerăscă sĕ bine-cuvin„teze sânta chemare a Inalt Prea „Sânțieĭ Tale, și sĕ rĕsplătéscă sîr„guințele, ce din nou veĭ desfășura „întru păstrarea țărieĭ și strălucireĭ „Sânteĭ Bisericĭ naționale.

„Investitura Metropoliților și a „Episcopilor este un act tot-déuna „înconjurat de o mare solemnitate; „de astă-dată însĕ, acéstă ceremo„niă dobândesce o deosebită însem„nătate, căcĭ ea s'a sĕvĕrșit nu nu„mai în fața S-tuluĭ Sinod, a Cor„purilor legiuitóre și a autorităților „constituite, ci și a tuturor frunta„șilor Țĕreĭ, carĭ au închinat pute„rile și rîvna lor la ridicarea și în„tărirea Regatuluĭ. Acésta este o „scumpă mărturisire, că toțĭ se în„tâlnesc într'un singur gând, într'o „singură voință, de câte orĭ se pre„sintă marĭ cestiunĭ naționale, când „Patria are nevoe de concursul tu„turor fiilor séĭ.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

„Cartea négră“.

Unde daĭ și unde crépă.
Prov. român.

Rĕspuns la „Cartea négră“ (A „fekete könyv“) scrisă de br. Ștefan Kemény junior în 1849, și publicată de Hentaler Jozsef în numerii 121—131 din Mai 1895 ai luĭ „Magyarország“ din Budapesta.

De **Axentie Severu.**

27) (Urmare).

Ar fi fost o a opta minune în lume, ca un magnat maghiar, séu un năimit de-al lor sĕ crie o carte așa lungă și „ingeniósă“, cum este „Cartea négră“, și sĕ nu ne tragă pe sub nas negratitudinea, nemulțămirea, ce o am arĕtat'o și o vom arĕta tot-déuna pentru ștergerea iobăgieĭ.

Și adecă de ce, séu pentru-ce li-am fi magnaților maghiarĭ mulțămitorĭ, când scim și decât noi au sciut și mai bine în 1847 și 1848 toțĭ iobagiĭ, cât de umanĭ s'au arĕtat aceĭ magnațĭ și nemeșoĭ în dieta ținută la Clușiu, în care au desbătut și prefăcut în „lege“ urbariul, acea lege sancționată și de împĕratul-principe al Transilvanieĭ, prin care moșiile țĕranilor iobagĭ se reduc cu articulul IV la jumĕtate din cât au fost până atuncĭ, adecă: clasa I dela 4—10 jugĕre la 2—4, clasa II dela 6—12 jugĕre la 3—5, ér clasa III și a IV dela 7—14 jugĕre la 4—6, adecă mai puțin și decât jumĕtate, lăsând celuĭ ce a avut până atuncĭ 14 jugĕre nu 7, ci numai 6 jugĕre,

Dér lăudații magnațĭ nu fură îndestulițĭ nicĭ cu acéstă poftă de rapacitate, ce o am puté numi a doua invasiune arpadiană, ci ei le denegară iobagilor și dreptul de lemnărit, pădurit, vênat, cârciumărit, morărit, măcelărit, mai obligându-i a da de-a-supra încă și câte 2 găinĭ, 2 puĭ, 10 oue și decimă din tóte, până și din cânepă etc. etc.

La acéstă lege a magnaților, l'a care au lucrat doi anĭ, și când era sĕ se pună în aplicare au venit mișcările din 1848, ce ș'-au luat începutul în Paris și s'au terminat în 13 August 1849 la Șiria (Világos), mișcărĭ, carĭ până în diua de astădĭ mai stau ascunse și acoperite în cenușă.

Noi scim, că ștergerea iobăgieĭ a decretat'o mai întâiŭ adunarea celor 40 mii în 4 (16) Maiŭ 1848 pe „Câmpul libertățiĭ“ la Blașiu în punct 3: „Națiunea română ajungĕnd la cunoscința drepturilor individuale omenescĭ, cere fără întârdiare desființarea iobăgieĭ fără nicĭ o despăgubire“ etc., — și numai cu 14 dile mai târdiu a primit'o dieta Transilvanieĭ la Clușiu, și nicĭ atuncĭ nu a decretat'o direct, ci numai indirect, primind uniunea cu Ungaria, a căreĭ constituțiune făurită la 15 Martie, cuprinde la punct 7 și ștergerea iobăgieĭ. Acéstă lege séu constituțiune nu e meritul magnaților ardelenĭ, ér nicĭ al magnaților ungurĭ, carĭ cu câțĭ-va anĭ mai înainte judecaseră pe Kossuth la 10 anĭ închisóre și Szögenyi la mórte strigând: „ego vero Ludovicum Kossuth delendum esse censeo“. Așa ștergerea iobăgieĭ la noi e opera a partisanilor luĭ Kossuth, carĭ cu mâna stângă ne întindea libertatea, cu cea dréptă însĕ voia sĕ ne tórne în gură veninul séu otrava, care era, și mai e compusă din: recipe libertatea și dămĭ viéța; recipe libertatea comună personală, ce o au tóte paserile și animalele sĕlbatice, și taie-țĭ limba; eu vĕ desleg mânile și picĭórele, vĕ leg însĕ limba, ca sĕ fițĭ mai pe jos decât paserile sburătóre; vĕ astup gura, ca sĕ nu maĭ putețĭ grohoti ca porcii, carĭ, când îi ajunge la câmp o tempestate grea și va sĕ-i înece potopul, încă se pot și sciu plânge, pronunțând ceĭ micĭ: perim, perim! ér ceĭ marĭ rĕspundĕndu-le gros: cu toțiĭ, cu toțiĭ!

Acésta a fost libertatea și motivul ștergereĭ iobăgieĭ, care deșĭ maĭ grea chiar decât o sclaviă, Românii au suportat'o, cântând:

Pentru mândra care-mĭ place
Treĭ dile la domnĭ a-șĭ face;
Pentru care mi-e urîtă
Una încă mi-e prea multă.

Apoi décă pentru mândra cea urîtă și o di în sĕptĕmână încă i-a fost prea mult Românuluĭ, cum putețĭ crede, că pentru limba maghiară, ce numaĭ frumósă nu e, va iobăgiĭ tótă viéța?!

Așa au făcut Românii, și cum a-țĭ făcut măriele vóstre, carĭ atâta vĕ maĭ spălațĭ gura, că ne-ațĭ dat libertate? — Despre acésta voiŭ lăsa sĕ vorbéscă éră colonelul Ciutak, care laĭ pag. 59 opul

„Privesc dér cu deplină încre-
„dere în viitor, sigur fiind că prin
„unire vom înfrunta de apururea tóte
„greutăţile, vom înlătura tóte pri-
„mejdiile.

„Poţi avea un sentiment de
„mândriă, Inalt Prea Sânte Părinte,
„că primescĭ pentru a doua óră din
„mânile Mele cârja archipăstoréscă
„tocmai în împrejurărĭ aşa de feri-
„cite, carĭ prevestesc, că gréua sar-
„cină ce Inalt Prea Sânţia Ta iai
„asupră 'Ţĭ, va fi îndulcită cu aju-
„torul lui Dumnedeu, prin sprijinul
„şi iubirea ce vei întêmpina din
„partea tuturora.

„Urând Inalt Prea Sânţiei Tale
„din adâncul sufletului Meu anĭ
„mulţĭ şi fericiţĭ pe Scaunul metro-
„politan al Ungro-Vlahiei, sunt si-
„gur, că neîncetat vei înălţa rugile
„Tale către A-Tot Puternicul, ca sĕ
„reverse asupra nóstră bine-cuvên-
„tările Sale şi sĕ ocrotéscă Sânta
„Biserică naţională şi scumpa nós-
„tră Ţéră, ale cărora instituţiunĭ,
„— temelia şi scutul Statului nostru,
„— vor găsi totdéuna în Mine un
„călduros apărător".

Rĕspunsul Mitropolitului-Primat.

Sire!

Trei-decĭ de anĭ trecuţĭ sunt de când naţiunea română V'a pus în capul ei, şi încredinţându-Vĕ destinele V'a dat şi dreptul de a exercita o supremă privighere şi un bine-făcĕtor control asupra tuturor Institutiunilor din stat, pentru ca aşa pretutindenea sĕ faceţĭ sĕ domnéscă dreptatea. Fiţĭ mândru, Mărețe Suveran, că Sânta nóstră biserică autocefală ortodoxă de Rĕsărit V'a privit şi Vĕ privesce ca Apĕrătorul eĭ cel mai înţelept şi cel mai puternic.

Strălucita acéstă adunare, în care recunosc pe atâţĭ fruntaşĭ şi stâlpi ai Ţĕrei, pe mai marii oştirilor şi ai înaltelor dregătorii publice, au venit cu toţii în jurul Vostru astădĭ, spre a atesta lumei întregĭ, că Tronul lui Carol I nu se radimă decât pre dragostea şi veneraţiunea curată şi nemĕsurată a întregului popor român. Şi cum vrednicul urmaş al lui Ştefan cel Mare şi Mihaiu-Bravul n'ar puté El sĕ se radime pe dragostea şi veneraţiunea poporului sĕu, când bunătăţile inimei Sale, blândeţa şi dulceţa cuvintelor Sale, străbat în adêncul sufletului şi inimei nóstre, întocmai ca roua Ermonului când se pogóră pe munţii Sionului?

Smeritul rugător către Dumnedeu, preot şi Archiereu până erĭ, cel mai mic între fraţii mei întru Christos, ales astădĭ de Sântul Sinod, autoritatea cea mai înaltă şi cea mai săntă a Sântei biserici autocefale ortodoxe române, precum şi de mandatarii Ţĕrei, cu smerenia şi evlaviă primind astădĭ pentru a doua óră din Augustele Vóstre mânĭ Toiagul de Archipăstor al Mitropoliei Ungro-Vlahiei şi de Primat al României, nu pot sĕ nu ridic ochii mei la Cerurĭ şi sĕ nu dic: „Martor îmĭ este Dumnedeu Domnul, că nicĭ s'au înălţat inima mea, nicĭ s'au înălţat ochii mei, nicĭ am umblat după cele marĭ ale pământului". Dér mărturisind acésta mĕ întreb: unde este creştinul, unde este Românul, care sĕ nu vadă în Carol I idealul Regilor creştinĭ, pe a căruia corónă se cetesce Evangheliul dragostei către Dumnedeu şi către aprópele, vĕdĕndu-l dilnic practicând învĕţătura Apostolului Pavel, carele dice: „De aşi avé proorociă, şi de aşi sci tóte tainele şi aşĭ avé tótă sciinţa, şi de aşĭ avé tótă credinţa cât sĕ mut şi munţii, ér dragoste nu am, nimic nu sunt".

Precum în trecut aşa şi în viitor, smerit rog sĕ crédă Majestatea Vóstră, că în păstoria turmei cuvêntătóre a Domnului Nostru Isus Christos, somn nu voiu da ochilor mei, nicĭ dormitare genelor mele, ci tot sufletul şi tóte rugile mele către Cel-A-Tot-Puternic le voiu înălţa ferbinte, pentru ridicarea şi întărirea statului român şi pentru păstrarea bisericei nóstre în veci slăvită şi săntă.

In miedul nopţei scula-mĕ-voi, Sire, şi voiu admira bunătăţile inimei Vóstre, căcĭ Voi sunteţĭ, Majestate, primul rege al României, care a mărit preste tot locul numele nĕmului românesc.

Uniţĭ glasul vostru aşa-dér, voi marĭ dregĕtorĭ bisericescĭ, iubiţĭ ai mei fraţĭ întru Christos, voi fruntaşĭ ai Ţĕrei, voi mai marii oştilor şi ai dregĕtoriilor publice, uniţĭ glasul vostru cu acela al smereniei mele şi sĕ strigăm împreună:

Mulţĭ anĭ trăéscă Regele Carol I pentru fericirea ţĕrei şi înflorirea bisericei;

Mulţĭ anĭ trăéscă Majestatea Sa Regina;

Mulţĭ anĭ trăéscă Moştenitorii Tronului;

Mulţĭ anĭ trăéscă drăgălaşiĭ Prinţişorĭ, meniţĭ dela Dumnedeu sĕ înveselĕscă şi sĕ umple de bucuriă gloriósele bĕtrâneţĭ ale primului Rege şi ale primei Regine, a scumpei nóstre Românii.

SCIRILE DILEI.

— 12 (24) Decemvre.

Luptă între gendarmĭ şi emigranţĭ. Sĕptĕmâna trecută 45 de Ruteni din părţile Muncaciului au voit sĕ emigreze, plecând cu trenul spre Lemberg. Autorităţile unguresci observând acésta, au dat ordin telegrafic, ca emigranţii sĕ fiă prinşĭ de gendarmĭ. In urma acésta s'a iscat o luptă între gendarmĭ şi emigranţĭ. S'a vĕrsat sânge, mulţĭ dintre emigranţĭ au fost rĕniţĭ. La urmă totuşĭ gendarmii au învins, pe emigranţĭ i-au adus cu puterea acasă şi s'a pornit cercetare contra lor. Nenorociţii Ruteni au declarat înaintea fisolgăbirĕului, că ei numai aşa vor mai rĕmânĕ în ţéra lor, décă îşĭ vor puté redobêndi moşiile cu aceleaşĭ preţurĭ bagatele, cu carĭ le-au vêndut când s'au hotărît sĕ emigreze. Autorităţile tractéză acum cu ei cât se póte de blând, numai ca sĕ nu-i scape érăşĭ. — Casul acesta caracteriséză de minune „fericirea", de care are parte bietul popor de sub stăpânirea ungurésca. Fug bieţii ómenĭ de binele unguresc ca de ciumă, ér gendarmii îi opresc cu baionata şi-i silesc sĕ pórte şi mai departe jugul. Óre în alte ţĕrĭ se mai întêmplă astfel de lucrurĭ?

—o—

Principesa Maria şi fostul Metropolit. Diarul oficios rusesc din Paris „*Le Nord*", ocupându-se cu cestiunea metropolitană din România sĕ fi dis între altele, că „catolicul rege Carol a conces intr'un mod necompetent detronarea ortodoxului Ghenadie şi pentru aceea, pentru-că capul bisericei ortodoxe ar fi Ţarul rusesc". In aceeaşĭ fóiă s'a lansat şi versiunea, după care mama principesei moştenitóre a României, ducesa de Saxa-Coburg-Gotha, care e sora Ţarului rĕposat Alexandru III — ar fi adresat tot în sensul acesta o scrisóre Regelui Carol, în care sĕ fi adus la cunoscinţa acestuia, că la curtea rusésca ar fi causat o impresiune penibilă crisa bisericei române ortodoxe şi sĕ fi declarat, că până când nu se va face pace, nu va da voie fiicei sale principesei moştenitóre de-a se reîntórce în România. Pe basa acestor faime foile unguresci şi-au croit următórea poveste: „Soţia prinţului de corónă al României, care de present se află în Paris (?!) sĕ fi adresat o scrisóre regelui Carol, în care declară, că până atuncĭ nu se va întórce în Bucuresci, până când Metropolitul Ghenadie, naşul copiilor ei nu va fi reaşedat în scaunul sĕu". — Se vede, că prea le dă de lucru foilor unguresci Banffy, căci au rĕmas cu totul îndĕrĕtul evenimentelor.

—o—

Asupra catastrofei dela Reşiţa. Se raportéză următórele: Tabela numerică a victimelor catastrofei s'a constatat adĭ prin autoritate; ea nu este încă completă, deórece nu s'a dat încă de urma mai multor lucrătorĭ, carĭ au fugit. După listă se aflau pe timpul catastrofei în şacht 128 de lucrătorĭ. Dintre aceştia au fost scăpaţĭ 32, numĕrul rĕniţilor este de 25, numĕrul cadavrelor aflate este de 34 şi numĕrul celor dispăruţĭ este 37.

—o—

Procesul „Vulturului" Pertractarea procesului intentat de către d-l Dr. Ştefan *Pĕcurar* contra d-lui Iosif *Ardelean*, redactorul „Vulturului" pentru delictul calumniei şi vĕtĕmărei de onóre, s'a ţinut Lunĭ în 21 Decemvre înaintea curţii cu juraţĭ din Oradea-mare. Apĕrătorul d-lui I. Ardelean a fost d-l advocat Nic. *Zigre*. Pertractarea s'a terminat cu achitarea acusatului.

La prelegerea publică de Duminecă trecută, ţinută în sala gimnasiului român din loc, s'au încassat 43 fl. 65 cr. Au suprasolvit: Elena A. Popovicĭ 1 fl. 60 cr.; Diamandi Manole 1 fl. 10 cr.; Iordan Muntĕnu, I. Săbădeanu, S. Damian, N. Mocanu, Dr. Dăianu (Sibiiu) şi Ios. Puşcariu câte 80 cr.; I. Duşoiu, Dr. G. Baiulescu, N. Duşoiu şi G. Zănescu câte 60 cr.; Maria Bogdan, Elena Voina, I. Brenci, T. Spuderca, I. de Lemeny, Dr. A. Mureşianu, G. Jahu şi Dr. Moraru câte 30 cr.; Victor Popescu 20 cr.; St. Stinghe, Ios. Blaga, Nic. Bârsan, Emilia Aron şi Elena Bogdan câte 10 cr.

—o—

Pomul Crăciunului. Incet-încet s'a introdus şi la Românĭ, mai ales la cei din România, obiceiul german cu pomul Crăciunului, pe carĭ îl combătuse cu argumente atât de tarĭ şi elocuente Ispirescu. Nu numai la particularĭ, dér chiar şi aşedĕmintele şi societăţile din capitala română au adoptat în parte mare acest obiceiŭ. Intre aceste din urmă este Eforia Spitalelor civile, care prepară şi pentru anul acesta un mare pom de Crăciun. La spitalul de copii se vor împărţi tuturor jucării, îmbrăcăminte şi cărţi de şcólă. Afară de suma dăruită de Eforia spitalelor, care a fost de astă-dată ridicată, se fac colecte în înalta societate bucurescénă spre a veni în ajutor copiilor lipsiţĭ.

—o—

Graţia Sultanului. Din Constantinopol se telegrafézá, că în 22 l. c. Sultanul a dat o iradea, prin care se dă amnestiă tuturor Armenilor, afară de 24, carĭ au fost osândiţĭ la mórte. Pedépsa acestora încă s'a schimbat în arest pe viéţă. Intre aceştia se află şi episcopii de Bitlis şi Hasko, carĭ sunt internaţĭ într'un claustru din Ierusalim.

—o—

Asasinii luĭ Stambulov. Tribunalul ce va avé sĕ judece pe ucigaşii lui Stambulov e compus din 3 judecătorĭ şi 3 juraţĭ. Al treilea acusat *Tufekciev*, care s'afla până acum liber, a fost şi el arestat. Cei trei acusaţĭ s'au declarat nevinovaţĭ. *Tufekciev* dice, că n'a luat parte la asasinare, dér *că ar fi omorît pe Stambulov, décă l'ar fi întâlnit*, pentru că acest tiran a împins pe frate-sĕu în pierdare. Depunerile martorilor nu oferă ceva nou. *Petkov* dice, că Stambulov a numit pe Halev şi Tufekciev ca pe omoritorii sĕi. *Gregov* declară, că Stambulov s'a temut în tot-déuna, că-i vor arunca casa în aer. *Mach* presentă o scrisóre a lui Stambulov, ce s'a deschis numai după mórtea lui, în care Stambulov acusă pe un ministru, care se afla atuncĭ în activitate, că ar urzi cu Tufekciev un complot în contra vieţei sale.

Scirĭ mĕrunte din România. Pe diua de 1 Ianuarie se vor face maĭ multe înaintărĭ în armată la gradele superióre.

---

citat mai sus, spunêndu-ne, cum a tratat el cu o parte din Românii armaţĭ, pe carĭ i-a prins în urma unei lovirĭ, ce avĕ cu Iancu*) şi cum a lăsat el pe acei ómenĭ, după ce i-a desarmat, ca sĕ mérgă la casele lor şi sĕ-şĭ lucre pământul, pentru care nu au de a mai face dile de robată, nicĭ a mai da decimă domnilor. S'a întêmplat, ca bĕtrânul R. F. sĕ scóţe pe foştii lui iobagĭ şi în Aprilie 1849, ca sĕ-i are lanurile; aşa ducêndu-se unul din aceştĭ Românĭ amnestiaţĭ la Csuták, 'i spuse, că proprietarul R. F. şi acum îi mână şi scóte la arat, despre care lucru vrênd a-se convinge, călări a doua di însu-şĭ la faţa locului, unde era de faţă şi bĕtrânul R. F. vice-comite al Zarandului. „Pe când — scrie Csuták — noi vorbeam unul cu altul, (adecă Csutak cu Ribitzei) a venit la noi trei ómenĭ din cei ce arau şi diseră: „Domnule, noi şi acum arăm în robotă, pe când scim, că Kossuth a oprit robota"**).

*) Acĭ Ciutak confundă pe Iancu cu Buteanu. — *Aut.*

**) A midón az öreg urral beszélgettek, oda jot a szántás, munkától három ember e szokkal:— uram mi robotban szántunk, holott Kossuth azt eltiltotta.

La acestea vice-comitele rĕspunse, că da, dér plinesc numai restanţa dinainte de 1848, prin urmare nu se póte considera de robotă".

Eră Szilagyi Farkas în cartea sa edată în Aiud la 1891 cu teribilul titlu de: „Nagy-Enyedi pusztulás", la pag. 342 ne spune, că solgăbireul Jakab Károly, din ordinul vice-comitelui Georgiu Pogány, a pus pe iobagii din jurul Aiudului de-au arat tóte pământurile Aiudanilor*), le-au semĕnat cu cucuruz şi au cărat marea mulţime de plute dela Mureş în oraş pentru reedificarea oraşului fără plată.

Décă vice-şpanul Ribitzei din Zarand şi vice-comitele Pogány George din Aiud, în calitatea lor de esecutori ai legilor, au făcut asemenea călcări de lege, apoi ce vor fi făcut alţĭ micĭ şi marĭ proprietarĭ, carĭ ne cântă în tóte dilele şi la tóte ocasiunile, că ei au şters iobăgia, ei ne-au eliberat?

*) Carĭ primiseră dela Kossuth desdaunare mai mare, decât au fost vrĕdnice căsuţele lor acoperite cu paie şi şindrile. —*Aut.*

A ferit Dumnedeu de libertatea, cu care atâta vĕ lăudaţĭ, şi care de nu ar fi înviat după 60 anĭ trecuţĭ la Paris, şi de nu ar fi plecat în 26 Februarie 1848 tot din Paris, nu ar fi ajuns până în diua de astădĭ cu voia şi din graţia Maghiarilor până la noi. S'au vĕdut şi vedem în tóte dilele, cum aţĭ făcut din tóte colţurile, rozórele şi colibele Românilor proprietăţĭ domnescĭ, cum v'aţĭ sciut folosi de bine de dreptul de cărciumărit, cum ni-aţĭ luat şi tăiat dreptul la păşunĭ şi pescărit şi în fine, cum cu comassările, ca cu o a treia invasiune arpadiană aţĭ luat multora din ai noştri pânea din gura copiilor. „Noi lege avem", ai strigat fariseii către Pilat, „şi după legea nóstră vrednic este sĕ móră!" Voi lege aveţĭ şi după legea vóstră noi condamnaţĭ suntem sĕ murim, atâta numai, că móre unul şi nasc doi şi aşa cu tóte metehnele, ce le încercaţĭ şi cu toţĭ Armenii, Jidovii, Ţiganii şi Polecii, ce vi-i asimilaţĭ, nu ne veţĭ puté da de cap nicĭ stêrpi sĕu maghiarisa cum doriţĭ.

Ĕcă, D-lor, pentru ce nu suntem mulţamitorĭ, ĕcă pentru ce nu ne póte numi şi declara nicĭ un judecător de „ingraţĭ". „Scim fórte bine, că mâna de dat, v'a sĕcat, numai cea de luat v'a rĕmas. Cunóscem şi fineţa, viclenia, ce vĕ caracteriséză prin faptul, că după ce aţĭ vĕdut, că Kossuth cu ai sĕi apucă de-asupra şi smulge frênele guvernărei din mânile vóstre, iute v'aţĭ prefăcut din conservatorĭ în liberalĭ; în realitate însĕ aţĭ rĕmas tot ce aţĭ fost şi mai înainte: albĭ la faţă, negri la maţe, şi cunoscênd bine maxima: „mundus vult decipi, ergo decipiatori", v'aţĭ aruncat în torentul libertăţii, ca sĕ nu vĕ trécă peste cap şi se vĕ înece cu totul.

Şi aşa încet pe încetul v'a succes sĕ reluaţĭ frênele din mânile adevĕraţilor liberalĭ, ocupând dela notar, primar, până la ministru tóte posturile cele grase, şi lăsând adevĕraţilor liberalĭ numai cele de post, ca sĕ nu fiă nevoiţĭ a-şĭ scobi dinţii şi a induce pe lume în erore sĕ crédă, că ei crĕpa de sătui.

(Va urma).

— Monseniorul *Hornstein*, archiepisiop şi metropolit catolic în Capitală, a făiut Marţĭ înainte de amédĭ o visită mai ungă Metropolitului-Primat.

— „Dreptatea“ din Bucurescĭ află, ă d l G. Mârzescu, ministru al cultelor, ucréză în cel mai profund secret la un roiect de lege pentru *reformarea legeĭ siodale*. Acéstă reformă constă în faptul, că e vor introduce în Sinod preoţĭ de mir şi rofesorĭ de-ai facultăţeĭ de teologiă.

— Cele 5 vapóre comandate pentru *lota comercială română* la Glasgow şi Kiel vor trebui sĕ fiă predate pe rênd la 1 Iuie, 1 August, 1 Septemvre, 1 Octomvre şi Noemvre anul viitor. Fie-care vas va vea un conţinut de 3500 de tone.

— Comitetul clubului oficerilor în reservă din Capitală va da, cu ocasia serbăorilor Crăciunului, ajutóre, din fondul caiei de dotaţie a clubului, gradelor inferióre, care au rĕmas infirmĭ în timpul serviciului lor ca militarĭ.

— La Ploescĭ s'au semnalat mai multe casurĭ de anghină, difteritică şi variolă. Şcólele ovreescĭ au fost deja închise.

— Măcelarul Ion Cămilă, faimosul şef de bandă, care în ḑilele de 16-20 Noemvre, cu ocasiunea manifestărilor la Cameră şi Senat, a stâlcit o mulţime de lume, a fost condamnat de către secţiunea II-a a Curţei de Apel la ḑece ḑile închisóre pentru delictul de ultragiu.

Din camera română.

Şedinţa dela 10 (22) Decemvre a. c.

Deputatul *Scorţescu* interpeléză pe ministrul-preşedinte asupra sfătuirilor guvernului cu conservatorii pentru soluţiunea cestiunei metropolitane. Aţĭ consultat, ḑice, pe vrăjmaşii noştri, dér pe noi liberalii ne-aţĭ ignorat. Guvernul a refusat sĕ priméscă soluţiunea, ce i-a fost oferit'o d-l Fleva, care putea sĕ obţină autorisaţia dela Mitropolitul Ghenadie, de-a se servi de demisiunea sa în aceleaşĭ condiţiunĭ, ca şi d-l L. Catargiu. Astfel guvernul n'a primit soluţiunea dela liberalĭ ci a continuat a tracta cu conservatorii. Acum conservatorii se fălesc, că au resolvit ei cestiunea Metropolitului. Étă, ḑice d-l Scorţescu, unde ne-a dus politica acestui guvern!

D. *P. S. Aurelian preşedintele consiliului*: Guvernul acesta a anunţat, la venirea sa, că în cestiile ardĕtóre dela ordinea ḑilei va face apel la toţĭ ómenii de bine.

In istoria contimporană se găsesc fapte analóge cu cele de aḑĭ pentru împăcarea spiritelor. *Interesele ţĕrii şi ale religiunei cereau ca cestiunea Mitropolitului Ghenadie sĕ fiă resolvată de tóte partidele.*

Ar fi de dorit sĕ nu fiu silit a rĕspunde la orĭ-ce cestiune, căcĭ se póte întêmpla sĕ fiu nevoit, sĕ spun lucrurĭ, carĭ n'au sĕ vĕ convină.

Cu cine am resolvat cestiunea? Cu d. Lascar Catargiu. Cine-i d-l Lascar Catargiu? Un Român ca noi toţĭ, şi un şef de partid, un bun patriot.

Incât privesce vina ce se aduce guvernului de a fi terfelit drapelul partidului liberal, contest d-lui Scorţescu dreptul de a vorbi în numele partidului, care a aprobat procederea guvernului. Partidul a fost consultat, ḑice d-l Aurelian, şi el a aprobat soluţiunea cestiunei metropolitane în chipul în care s'a dat.

Găsesc, că nu e nicĭ în interesul ţĕrii nicĭ în al nostru, sĕ expunem fasele prin carĭ a trecut cestiunea Metropolitului. E destul sĕ vĕ spun, — şi d-vóstrĕ trebue sĕ sciţĭ, că *înaintea intereselor generale ale ţĕrii, orĭ ce animosităţĭ trebue sĕ dispară.*

Guvernul putea sĕ aibă el singur, fără ajutorul nimenui demisiunea Mitropolitului. N'am voit însĕ sĕ procedăm pe acéstă cale pentru că n'am voit sĕ revindecăm pentru noi meritul de a fi resolvat numai noi acéstă cestiune, ci voiam ca *cu toţii împreună, conservatorii şi liberalii, de comun acord, sĕ împăcăm spiritele şi sĕ readucem pacea şi liniştea în Biserică.* (Aplause).

D-l N. *Fleva* interpeléză apoi în aceeaşĭ cestiune. La discursul acestuia şi la importantul rĕspuns al ministrului de interne V. *Lascar* vom reveni în numĕrul de mâne.

Acum notăm numai, că discusiunea atât de interesantă din acéstă şedinţă, privitor la cestiunea metropolitană, s'a terminat printr'o moţiune, ce a votat'o camera, esprimând deplina sa încredere în înţelepciunea şi patriotismul guvernului.

La 5 óre se începe discusiunea asupra adresei camerei. După cetirea proiectului de adresă, ia cuvêntul:

Principele Gr. M. Sturdza D-sa spune, că la hotarele României se petrece un fapt de cea mai mare însemnătate. Serbia, Bulgaria şi Muntenegru fac o cofederaţiă cu Rusia. Statele din orient caută sĕ se apropiă cât mai mult de Rusia, numai România care a fost scăpată de Rusia de sub jugul Turciei, îmbrăţişéză politica triplei alianţe, fugênd de Rusia.

Oratorul vorbesce apoi de călĕtoria Ţarului la Paris şi constată că însăşĭ Francia se aliéză cu Rusia. Mai departe Prinţul Gr. Sturdza întră în desvoltărĭ istorice asupra originei triplei alianţe şi a alianţei franco-rusă.

Oratorul constată că deputaţii nu mai sunt în numĕr şi că nu póte vorbi într'o cameră pustiă.

Şedinţa se ridică.

Pentru tricolorul unguresc.

Scim, că la Bocşa-montană s'a întêmplat, că cu ocasiunea serbărilor milenare dela 10 Maiŭ s'au rupt şi ars trei stégurĭ. Suspiţiunea a cădut, ca de obiceiŭ asupra Românilor; 11 dintre ei au fost traşĭ în judecată şi osîndiţĭ la câte $1^1/_2$—2 lunĭ temniţă şi câte 100—300 fl. pedepse în banĭ. Inainte ce osîndiţii ar fi intrat însĕ în închisóre, s'a constatat, că *9 dintre ei sunt nevinovaţĭ* şi că stégurile au fost rupte numai de doi, carĭ înşi-şĭ şi-au mărturisit faptul în faţa judelui r. Trebuia în urma asta sĕ se începă procesul din nou, ceea ce s'a şi cerut prin d-l advocat apĕrător C. Brediceanu, dér judele r. din Bocşa-montană, cum se vede, în adins a încurcat lucrurile şi n'a înaintat actele la forul competent timp de 4 sĕptĕmânĭ, aşa că acusaţii au trebuit sĕ intre toţĭ în temniţă înainte de-a se fi pronunţat măcar forul competent asupra nouei fase, în care a trecut afacerea lor.

„Tribunei“ 'i-se scrie acum, că cei 11 Românĭ osîndiţĭ, dintre carĭ 7 au intrat în 24 Nov. n. în temniţa din Bocşa-montană, ér 4 în temniţa din Lugoş, se află în mare parte în situaţiune materială fórte strîmtorată şi apeléză la ajutorul publicului român. Ajutórele sunt a se trimite la adresa d-lui C. Brediceanu în Lugoş. Recomandând acest apel în atenţiunea binevoitóre a publicului nostru, reamintim aicĭ numele celor condamnaţĭ, carĭ sunt următorii:

1) Nicolae *Spinean*, advocat, preşedintele comitetului parochial gr. or. român din Bocşa-montană, în etate de 39 anĭ, tată la 4 copii.

2) Adrian *Diacon-Diaconovicĭ*, inginer-architect, în etate de 43 de anĭ, fost oficer în reservă şi căpitan-comandant al batalionului 20 de glóte, tată la 4 copii. Edificator al multelor bisericĭ frumóse din Bănat.

3) Iosif *Stefanigă*, cancelist la judeţul reg. în Bocşa, de 37 de anĭ, originar din Caransebeş, unicul susţinĕtor al mamei sale vĕduvite şi al unei surorĭ orfane.

4) Carol *Jianu*, de 36 de anĭ, însurat, comptabil la cassa de păstrare din Bocşa-montană, tată la un copil.

5) Simeon *Jivoinescu*, cassar la institutul de credit şi economii „Bocşana“, în etate de 27 de anĭ.

6) Matei C. *Jiga*, comptabil la „Bocşana“, în etate de 22 de anĭ, de nascere din Betlean, lângă Făgăraş.

7) Octavian *Maniu*, cancelist la pretură, de 22 de anĭ, susţinĕtorul unei mame vĕduve.

8) Nicolae *Loga*, măestru de lemnăriă, de 24 de anĭ, însurat, corespondent la foile poporale române.

9) Dumitru *Căzan*, zidar, de 23 de anĭ, susţinĕtorul unei mame vĕduve.

10) Nicolae *Bordâncă*, zidar, de 23 de anĭ, asemenea susţinĕtorul unei mame vĕduve.

11) Constantin *Părăian*, ocnar, de 22 de anĭ, susţinĕtorul mamei vĕduve şi a trei fraţĭ minorĭ şi orfanĭ.

Corespondenţa „Gazetei Trans.“

Cohalm, 17 Dec. n. 1896.

Onorate D-le Redactor! In comuna nóstră bisericéscă gr. cat. au esistat 2 preoţĭ: Părintele Raicu, de present protopop în Teaca şi Părintele Spornic, ca al II-lea preot. Până când Rvds. Dn. Raicu a stat la noi trebile nóstre mergeau de minune bine, progresând pe tóte terenele: însĕ dela depărtarea D-sale de acĭ poporul nostru nicĭ la biserică nu mai merge, din causă că poporul pe părintele Spornic nu-l iubesce, ci tot audĭ din popor ḑicênd: „că pe tine te-a încălḑit cu ocasiunea comasării, ér pre mine m'a rĕcit“. Ce este causa acestor cuvinte nu sciu, destul că părint. Spornic a fost membru ales în comisiunea de comassare dela început până la sfîrşit, familia D-sale se află tot în apropierea Comunei, ér mulţĭ alţĭ pe unde şi-a înţărcat dracul copii, primind pămênturĭ cu totul nefertile.

Se póte, că d-sa sĕ nu fiă de vină, destul că mare măhnire e în popor. Poporul nostru românesc din Cohalm pe vremea aceea avea mai mulţĭ conducĕtorĭ, ér el, fiind încă copil, deşi comasarea era hotărêtă, credea că va putea scăpa de ea. Cu ocasiunea aceea s'a purtat unele procese, ba s'au trimis chiar deputaţiunĭ pe la Viena, s'au spesat mulţime de banĭ, părintele Spornic pe mai mulţĭ poporenĭ i-a pus martorĭ când s'a împrumutat banĭ adecă a ḑis sĕ se subscrie ca martorĭ şi ómenii, nesciind carte, au pus degetul pe hârtiă, ér când la adecă, au trebuit sĕ-şĭ vêndă toţĭ câte-o vită, ca sĕ pótă plăti spesele făcute pre la Viena şi prin alte oraşe. Din acestea se póte lesne conchide, că pentru ce nu-l iubesce pre Sfinţia sa poporul.

Tóte aceste nemulţămirĭ s'au fost liniştit cu venirea Părintelui protop. Raicu la noi, care ne-a condus peste 22 de anĭ cu mare zel. Pe când era Sfinţia Sa la noi, biserica era Duminеca plină cu ómenĭ, astăḑĭ abia popa cu cantorul, învĕţătorul şi 2—3 membrĭ partisanĭ ai părintelui Spornic.

Noi poporul gr. cat. în numĕr de 70 familii, am trimis încă prin August şi Sept. 3 deputaţiunĭ la Consistorul din Blaşiu cum şi pe la Vicariul din Făgăraş, ca sĕ arate causele, pentru ce nu suntem mulţămiţĭ, ca părintele Spornic sĕ rĕmână singur ca paroch. Peste tot locul ni-s'a promis, că singur vom căpăta preot.

Cu tóte acestea ne pomenim de-odată că ni-se denumesce părintele Spornic ca paroch al parochiei prime gr. cat. Urmarea a fost, că 20 familii din fruntaşii parochiei gr. cat. şi-au făcut prima însinuare de-a trece la biserica gr. or. ér alte 20 familii sunt gata de-aşĭ 'face însinuarea în ḑilele procsime.

Observ, că biserica nóstră gr. cat. are unele datorii, dér datoriile acestea au fost repartiţiate pe popor şi fiă-care familiă avé sĕ plătéscă în decurs de 2 anĭ 4 fl., cu totul, unele familii au şi plătit. Insĕ ce sĕ veḑĭ? Părintele Spornic promite Consistorului, că va plăti dênsul datoria, însĕ acuma după ce se vede paroch, face ca ţiganul care a ḑis: „fă Dómne lumină, că-'ţĭ dau şi ţie slănină“, ér după ce a trecut preste punte, a ḑis: lumină lumina nu slănină tot nu-i căpăta“. Aşa face părintele Spornic; basat pe consiliul altora cu influinţă ḑice, că nu este dator sĕ plătéscă nimic, şi că numai în casul acela ar fi plătit, décă eram plecaţĭ şi cu altă purtare.

Ou. D-le Redactor! acestea sunt nĕcasurile nóstre, carĭ sunt juste, şi carĭ afund brăzdéză în viéţa nóstră bisericéscă şi naţională. Fiind-că la nimenĭ nu găsim mângăere, cine sĕ ne ascul'te trebue sĕ apelăm la publicitate spre a ne mai mângăia.

Un membru al paroch. gr. cat.

ULTIME SCIRI.

Sofia, 23 Decemvre. Alaltăerĭ s'a dat la palat un prânz în onórea d-lui Al. Ghica, agent diplomatic al României la Sofia. Principele Ferdinand al Bulgariei a ridicat un toast în sănătatea Regelui Carol şi pentru prosperitatea naţiunei române.

Constantinopol, 23 Decemvre. Representanţii marilor puterĭ ér au avut erĭ o conferenţă.

In ḑilele ultime érăşĭ au fost arestate mai mult de *o sută persóne* pentru agitaţiunĭ în favóre tinerilor Turcĭ.

Atena, 23 Decemvre. (Scirea „Agenţiei Române“.) Rĕspunḑênd la interpelările asupra cestiunei religióse din Macedonia, d-nii Skuzès, ministru al afacerilor străine şi Delyannis, preşedinte al consiliului, declară, că Grecia nu urmăresce o politică de ură, dér că guvernul va sci sĕ'şĭ îndeplinéscă datoria şi sĕ consolideze autoritatea morală a patriarchatului ecumenic. Oratorii oposiţiei declară, că *instituirea unui exarhat român la Constantinopole este incompatibilă cu autoritatea patriarchatului.*

DIVERSE.

Povestea tutunului. Cardinalului Richelieu deja înainte de asta cu 300 de anĭ i-s'a recomandat tutunul ca obiect bun de stors banĭ. Intr'o di frumósă adecă tocmai când se cugeta, cum ar puté afla un mijloc, prin care sĕ ridice venitele statului, printr'o nouă dare, se presentă la el un om, care avea în mână o plantă, îi presentă planta lui Richelieu cu vorbele:

— Primesce, d-le cardinal, planta acésta şi recomand'o supuşilor regelui, carĭ vor plăti anual pentru ea 50 milióne. — Va sĕ dică, planta acésta are fructe minunate?

— Fruct n'are de loc.

— Atuncĭ mirosul flórei este aşa de escelent?

— Nu, are un miros atât de ordinar, ca şi orĭ care altă plantă sĕlbatică.

— Inţeleg, este o medicină minunată, nu-i aşa?

— Nicĭ vorbă, ci din contră, este un venin periculos, mai stricăcios chiar şi decât cucuta.

— Aşa-dér, supuşii regelui la ce sĕ foloséscă planta asta?

— Cu planta, care o veḑĭ, prefăcută în pulvere, ómenii îşĭ vor înfunda nasul, o vor róde-o cu dinţii, o vor arde-o şi fumul îl vor trage în piept.

— Atât de plăcută sĕ le fiă ea ómenilor?

— Le va strica pofta de mâncare, le va causa gréţă, le va causa umflăturĭ şi rane pe buze, în gură, séu în nas, cu'n cuvênt, îi va învenina.

— D-ta creḑĭ, că Francesii au nebunit?

— Eu cred numai, că sunt ómenĭ.

Cu acésta povestirea s'a finit. Richelieu n'a voit sĕ crédă, ceea-ce i-a spus necunoscutul şi că ómenii vor fi atât de nebunĭ, ca sĕ le placă într'atâta acea plantă periculósă. Urmaşii lui Richelieu însĕ au avut nas mai fin; au înţeles bine modul cum sĕ tragă folos din blăstămata plantă.

Mândrie naţională. Un american călĕtorind prin Italia ajunse la Vezuviu. Aci călăuza îi ḑise:

— Vedeţĭ cât foc avem noi în muntele acesta? Aveţĭ d-vóstră în America atâta foc?

— Ei, şi décă aveţĭ foc? Noi avem apă în America, atât de mare, încât într'un moment ar stânge ḑece munţĭ ca ăsta!

Culmea politeţei. O dómnă calcă pe piciorul unui domn. Bietului om îi venea sĕ urle de durere.

— Vĕ cer iertare, domnule, fiind-că v'am călcat pe picior.

— Din potrivă, dómnă, eu trebue sĕ vĕ cer iertare, fiind-că am picior.

Rectificare. In nr. de erĭ, 263 al fóiei nóstre, pag. 1, col. 2 rêndul 4 de jos în sus, în loc de: „pe cât timp va pieri dreptatea“, este a se ceti: „pe cât timp nu va pieri dreptatea“ etc.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nr. Mag. **17844**—1896.

PUBLICAȚIUNE!

Pe temeiul conclusului din 10 Decemvre 1896 a statorit representanța comunală orășenéscă următorul conspect as

Virilistilor orășenescĭ pro 1897.

Nrul curent	Numele	Caracterul	Locuința	Darea simplă fl.	cr	Darea duplă fl.	cr	Observare
1	Czell Carol	spițer	cetate 7	2246	20	4492	40	
2	Cassa de păstr. brașóvnă		„ 14	3888	42			
3	Dr. Otroban Ferdin.	medic	„ 488	1505	—	3010	—	
4	Dr. Czell Wilhelm	fabricant	„ 557	1269	03	2518	06	membru
5	Schiel Johan	„	„ 376	1252	90	2505	80	cam.comrc.
6	Er. Joh. Haberman	berariu	Brașov. v. 54	2472	07			dtto
7	Fleischer Mihail	fabricant	cetate 537	1219	$4^{2}\|_{1}$	2438	09	„
8	Kenyeres Karol	„	Schei 421	952	31	1904	62	„
9	Mayer Emanuil	comersant	cetate 423	917	85	1835	70	„
10	Czell Friederic	fabricant	„ 21	1793	48			
11	Institutul brașovean	de pension.	„ 1/a	1791	94			
12	Dr. Fabritius Iosif	medic	„ 30	849	73	1699	46	
13	Copony Martin	fabricant	Brașov. v. 677	832	47	1664	94	„
14	Ecl. ev. de conf. ausb.		cetate 66	1570	17			
15	Porr Emil	comersant	„ 398	748	37	1496	74	„
16	Müller Julius	„	„ 97	690	—	1380	—	„
17	Spit. femeilor evan		„ 518/a	1367	30			
18	Drechsler Alexan.	cafetier	„ 561	1306	59			
19	Dr. Flechtenm. C.	medic	„ 94	647	79	1295	58	
20	Hesshaimer Adolf	comersant	„ 94	619	26	1238	52	„
21	Hiemesch Heinrik	fabricant	„ 537	1219	04			
22	Mayer Iosif	advocat	„ 497	601	74	1203	48	
23	Dr. Bogdan András	jude	„ 563	577	84	1155	68	
24	Ridely Friederic	privatĕ	„ 171	1139	56			
25	Pleckersfeld Luisa	privatĕ	„ 25	1107	84			
26	Rem. Ed. Kamner	ferarier	„ 16	1091	61			
27	Brenerberg de Luisa	privatĕ	„ 648	1074	14			
28	Verzár Stefan	comersant	„ 565	535	49	1070	98	medic și m. cam. com
29	Lázár Gerő	„	„ 6	509	53	1019	06	„
30	Schlandt Gotlieb	fabricant	Blumena 361	500	15	1000	30	
31	Langer Thomas	jude cerc.	cetate 19	421	88	985	79	
32	Zeidner Henrik	comersant	Blumena 519	905	50			
33	Adler I. Rudolf	„	cetate 627	902	92			
34	Trauschenf. de Ios.	privată	„ 561	901	50			
35	Miess Ludovic	comersant	„ 491	447	45	894	90	„
36	Alexi Theocar	tipograf	„ 95	446	62	893	24	„
37	Maurer de Thereze	privată	„ 515/c	878	17			
38	Ecl. Sft. Nicolae		Schei 1388	874	47			
39	Teutsch Michail	cojocar	Blumena 97	431	58	862	16	
40	Dr. Fabritius Aug.	medic	cetate 30	421	15	842	30	
41	Tartler Martin	privatier	„ 168	815	—			
42	Legatul Jugaian		„ 90	814	45			
43	Herfurt Franz	decan	Cristian	405	59	811	18	
44	Jekel Wilhelm	privetier	cetate 311	402	29	804	58	
45	Ecl. dela Bartolomei		Brașov. v. 226	791	32			
46	Schmidts Wilhelm	advocat	Schei 485	389	60	779	20	
47	Korodi Michail	privatier	cetate 315	387	30	774	60	„
48	Mandel Roza	„	„ 552	771	80			
49	Prendtner Iosif	comersant	„ 483	379	38	759	66	„
50	Fundat. Peter C. Czeides		„ 557	750	15			
51	Fond. r.-cat. de studi		„ 2	748	91			
52	Fink Andreas	fabricant	Blumena 22	748	37			
53	Dr. Ionides Stefan	„	cetate 23	371	2½	742	05	
54	Breuerberg de Jul. jud. 1. tab.	jude de tbl.	„ 541	366	33	732	66	
55	Reun. de păstr. și aj.		„ 577	725	31			
56	Casa braș. de aman.		„ 18	723	45			
57	Gmeiner Juliu	comersant	Schei 403	356	34	712	68	„
58	Dușoiu Ioan	„	„ 68	352	02	704	04	„
59	Erezii Kĕrner Fr.		Brașov. v. 8	696	08			
60	Dr. Tartler Fried.	medic	cetate 532	347	98	695	96	
61	Remenyik de Stefan	comersant	„ 326	691	52			
62	Dr. Lassel Eugen	profesor	„ 43	344	10	688	20	
63	Scherg Georg	măcelar	„ 99	343	99	686	78	„
64	Fabritius Carol	comersant	„ 554	338	40	676	80	„
65	Adler L. Jakob.	„	„ 552	666	84			
66	Steriu de Constan.	„	„ 106	649	75			
67	Schwarz András	privatier	„ 413	649	31			
68	Reun. austr. ung. a funct.		„ 2	638	30			
69	Kugler Eduard	spițier	Brașov. v. 46	317	80	635	60	
70	Dr. Schwarz Fried.	medic	cetate 602	315	70	631	40	
71	Hening Friederic	privatier	„ 344	629	56			
72	Dr. Bachmaier Vict.	medic	„ 517	312	48	624	96	

Nrul curent	Numele	Carecterul	Locuința	Darea simplă fl.	cr	Darea duplă fl.	cr	Observare
73	Scherg Henrik	măcelar	cetate 261	620	55			
74	Honingberger Fr.	privatier	Bluměna 213	619	65			
75	Nemes Péter	notar	cetate 615	309	50	619		
76	Dr. Baiulescu G.	medic	„ 1/b.	304	82	609	64	
77	Prima banca Trans.		„ 309	607	29			
78	Pop B. George	comersant	„ 13	604	67			
79	Dr. Mureșianu A.	redactor	„ 22	299	97	599	94	
80	Ieremias George	birtaș	Braș.-v. 273	594	50			
81	Erdelyi Eduard	cafetier	cetate 1/a.	593	22			
82	Fabritius Heloise	privatĕ	„ 540	593	—			
83	Societatea de acții de zahar		fabr. de zahar	580	27			
84	Mátyás Josef	comersant	cetate 574	577	36			
85	Schobeln de Charlota	privatĕ	„ 10	575	98			
86	Reich August	advocat	„ 549	286	76	573	52	
87	Hornung Carol	spițier	„ 323	282	29	564	58	
88	Schmidt Albert	privatier	„ 12	560	77			
89	Dr. Philippi Fried.	advocat	„ 490	277	60	555	30	
90	Eclesia rom.-cat.		„ 4	555	25			
91	Dimian Simion	advocat	„ 313	276	19	552	38	
92	Pușcariu Iosif	„	Braș.-v. 666	272	04	544	08	
93	Jekel Julius	„	cetate 391	270	89	541	78	
94	Aronsohn Henrik	comersant	Bluměna 93	541	—			
95	Adler Leopold	fotograf	cetate 487	539	58			
96	Bernhard Rudolf	fabricant	„ 396	532	77			
97	Grünfeld Salamon	„	„ 9	530	28			
98	Popovics Helene	privatĕ	Schei 1383	527	87			
99	Wagner Wilhelm	comersant	cetate 389	522	17			
100	Sotir Constantin	privatier	Schei 61	519	08			

SUPLENȚĬ:

Nrul curent	Numele	Carecterul	Locuința	Darea simplă fl.	cr	Darea duplă fl.	cr	Observare
1	Albina		cetate 90	488	88			
2	Ecl. ev. de pe dealul Sft. Martin		Braș.-v. 616	479	98			
3	Klein Samuel	neguțător de lemne	cetate 595	479	82			
4	Witting Franz	măcelar	Braș.-v. 609	479	03			
5	Jekelius Alexine	privatĕ	cetate 539	473	65			
6	Gyertyanffy de Emil	comersant	„ 577	473	20			
7	Lamberger Karol	„	„ 408	471	60			
8	Fromm Martin	morariu	Schei 132	462	11			
9	Ludwig Franz	hotelier	Braș.-v. 6	456	39			
10	Binder Friederic	comersant	cetate 609	451	42			
11	Platz Carl	neguț. de vinurĭ	Braș.-v. 52	451	07			
12	Teutsch Luise	fabricantă	cetate 28	450	58			
13	Eclesia grecéscă		„ 34	444	70			
14	Galtz Iosef W.	arendator	„ 98	440	—			
15	Gyertyánffy de Hel.	privatĕ	„ 516	434	—			
16	Schul Iosif	comersant	„ 27	432	69			
17	Stenner Paul	privatier	„ 331	429	03			
18	Szemerjai Stefan	restaurater	Bluměna 607	415	67			
19	Orghidan Constan.	măcelar	Scheiu 1504	410	04			
20	Gimnasiul român		„ 1378	400	24			
21	Sorea George	hotelier	cetate 537	339	80			
22	Siegens Henriette	pănăriță	„ 583	394	05			
23	Reuniunea brașoveană de meserii		„ 518	391	13			
24	Gáspár Jozsef	privatier	„ 99	390	65			
25	Szőcs Johan	pos. de casă	Bluměna 511	387	28			
26	Klein Carol	technic	cetate 610	383	75			
27	Salmen Friederic	dulghier	Braș.-v. 140	378	17			
28	Teutsch Karl M.	comersant	cetate 503	374	94			
29	Tunyogy Csapo Fr.	hotelier	„ 11	373	—			
30	Socsek Franz	privatier	Braș.-v. 557	372	28			
31	Resch Sarl	„	cetate 547	369	15			
32	Eitel Gustav	fabricant	Braș.-v. 280	184	72	369	44	memb cam. c
33	Ilk Anton	econom	„ „ 128	369	13			
34	Mores Wilhelm	predicator	„ „ 118	184	22½	368	45	
35	Buntoiu Andrei	comersant	Schei 1396	368	22			
36	Lupan Andrei	măcelar	„ 187	356	—			
37	Bomches Elvine	privatĕ	cetate 102	355	70			
38	Szikszai Johan	măcelar	Braș.-v. 283	350	80			
39	Stinghe Cterie	birtaș	Schei 426	350	62			
40	Csalotzky Johan	dogariu	Braș.-v. 561	347	34			

Eventualele recurse séu reclamațiunĭ în contra acestui conspect se pot ascerne acestui magistrat în decurs de 15 ḑile, începênd cu ḑiua blicărei acestui conspect.

Brașov, 12 Decemvre 1896.

114.1—1

Magistratul orășenesc.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.